

Anayasa Madde 16a / [Sığınma hakkı]

(1) Siyasi nedenlerle kovuşturulanlar, sığınma hakkına sahiptir.

(2) Avrupa Birliğinin bir üye devletinden veya Mültecilerin

Hakları Hakkında Antlaşmanın ve Avrupa İnsan Hak ve Özgürlüklerin Korunması Hakkında Sözleşmenin fiilen uygulandığı üçüncü bir devletten giriş yapan kimse 1. Fıkradan yararlanamaz. 1.cümlenin koşullarını yerine getiren Avrupa Birliği dışındaki devletler Federal Konsey tarafından onaylanmış bir yasayla belirlenir. 1. cümlede belirtilen hallerde, oturumu sona erdiren işlemler kanun yollarına başvurularda bakılmaksızın uygulanabilir.

(3) Federal Konseyin onayını gerektiren bir yasa ile hukuk düzenlerine,

hukukların uygulanmasına ve genel siyasi koşullarına göre siyasi kovuşturma, insanlık dışı veya aşağılayıcı ceza veya işlemler olmadığı konusunda sakınca bulunmayan devletler belirlenebilir. Böyle bir devletten gelen yabancı, siyasi kovuşturmaya uğradığını gösteren olgular sunmadığı sürece, kendisinin siyasi kovuşturmaya uğramadığı varsayılır.

(4) Oturumu sona erdiren işlemlerin yürütülmesi, 3. Fıkroda yazılan veya açıkça asılsız olan veya sayılan hallerde, mahkeme tarafından ancak işlemin yasallığı konusunda ciddi kuşkuların bulunduğu halde durdurulabilir; incelemenin kapsamı kısıtlanabilir ve geciken iddia ve savunmalar göz önünde tutulmayabilir. Ayrıntılar yasa tarafından belirlenir.

(5) Avrupa Birliği üye devletlerinin kendi aralarında ve üçüncü devletlerle akdedilen ve sığınma istemlerinin incelenmesi ile sığınma kararlarının karşılıklı tanınması konusunda yetki ve görevleri düzenleyen sözleşmeler, Mültecilerin Hakları Hakkında Antlaşmanın ve Avrupa İnsan Hak ve Özgürlüklerin Korunması Hakkında Sözleşmenin yükümlülükleri göz önünde bulundurulmak ve bunların taraf devletlerde fiilen uygulanması kaydıyla, 1. ila 4. fıkralar aykırı sayılmaz.

Oturum Kanunu Madde 60 / Sınırdışı Sürme Yasası

(1) Mültecilerin Hukuki Statüsüne _liskin 28 Temmuz 1951 tarihli Anlaşmanın (Federal Resmi Gazete 1953 II Sayfa 559) uygulaması çerçevesinde bir yabancı; ırkı, dini, tabiiyeti, belirli bir sosyal gruba mensubiyeti veya siyasi görüşleri nedeniyle hayatının veya özgürlüğünün tehdit altında bulunduğu bir devlete gönderilemez. Bu hüküm, Federal Almanya'da yabancı mülteci statüsünü taşıyan veya Federal Almanya dışında, Mültecilerin Hukuki Statüsüne ilişkin Anlaşma anlamında yabancı mülteci olarak tanınmış olan yabancılar için de geçerlidir. Belirli bir sosyal gruba mensubiyet nedeniyle takibat, yabancının hayatına, vücut bütünlüğüne veya özgürlüğüne yönelik tehditin sadece cinsiyete bağlı olması halinde de mevcut olabilir. 1'inci cümle anlamında takibat

a) devlet tarafından,

b) devlete veya devletin egemenlik alanının önemli bölümlerine hükmeden partiler veya örgütler tarafından veya

c) uluslararası kuruluşlar da dahil olmak üzere (a) ve (b) bentlerinde belirtilen aktörlerin; ülke içersinde bir kaçış alternatifinin mevcut olması hali dışında ülkede devletin yönetim gücünün mevcut olduğu veya olmadığı durumu dikkate alınmaksızın kanıtlanmış bir şekilde takibata karşı koruma sağlayacak durumda olmamaları veya bu iradeye sahip olmamaları halinde gayri resmî aktörler tarafından yapılabilir, ülke içinde başka bir kaçış seçeneğinin olması halinde, durum baskadır.

1'inci cümle anlamında bir takibatın olup olmadığının tespit edilmesi için, Avrupa Konseyinin 29 Nisan 2004 tarih ve 2004/83/EG sayılı Üçüncü Ülke Vatandaşlarının veya Vatansızların veya veya Baska Bir Uluslararası Himaye Arayan Kisilerin Mülteci Olarak Tanınmasına ve Hukuksal Statülerine ilişkin Asgari Normlar ve Sağlanan Himayenin içeriği hakkındaki Direktifinin (Avrupa Birliği Resmi Gazetesi No: L 304 Sayfa: 12) 4'üncü maddesinin 4'üncü fıkrası ile 7 – 10'uncu maddesi tamamlayıcı olarak uygulanır. Yabancının bu fıkra hükmüne göre bir sınırdışı sürme engelinin mevcut olduğunu ileri sürmesi halinde, 2'nci cümlede belirtilen durumlar dışında Federal Göç ve Mülteciler Dairesi, bir iltica işlemi çerçevesinde 1'inci cümlenin şartlarının mevcut olup olmadığını ve yabancıya mülteci statüsü verilip verilmeyeceğini tesbit eder. Federal Dairenin kararına karşı sadece iltica işlemleri Kanunu hükümlerine göre itiraz edilebilir.

- (2) Bir yabancı, iskenceye veya insan onuruna aykırı veya aşağılayıcı bir muameleye veya cezaya tabi tutulması yönünde somut tehlikenin mevcut olduğu bir devlete gönderilemez.
- (3) Bir yabancı, bir suç nedeniyle arandığı ve ölüm cezasına çarptırılma veya bu cezanın icra edilmesi tehlikesinin bulunduğu bir devlete gönderilemez. Bu hallerde suçluların iadesine ilişkin mevzuat uygulanır.
- (4) Baska bir devletin usulüne uygun iade talebinde veya iade talebi ile bağlantılı bir tutuklama talebinde bulunması halinde yabancı, iade kararının alınmasına kadar, sadece Ceza Davalarında Uluslararası Adli Yardımlaşma Hakkındaki Kanun'un 74'üncü maddesine göre iade etme izni verilmesi için yetkili dairenin muvafakatıyla bu devlete gönderilebilir.
- (5) 4 Kasım 1950 tarihli İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına İlişkin Sözleşme (Resmi Gazete 1952 II Sayfa 686) hükümlerine göre sınır dışına sürmenin yasal olmadığını anlaşıldığı takdirde bir yabancı sınır dışına sürülemez.
- (6) Baska bir devlette cezai takibata uğranılabilmeye ve cezalandırılabilme yönünde genel bir tehlikenin mevcut olması ve 2 – 5'inci fıkra hükümlerinden baska bir sonuç ortaya çıkmaması halinde bir baska devletin hukuk düzenine göre yasal cezaya çarptırılmaya yönelik somut bir tehlikenin mevcudiyeti, sınır dışına sürmeye engel teskil etmez.
- (7) Bir yabancıya vücut, hayatı veya özgürlüğü için önemli ve somut bir tehlikenin söz konusu olduğu baska bir devlete gönderilmesinden sarfı nazar edilmelidir. Bir yabancıya uluslararası veya ülke içinde silahlı bir çatışma çerçevesinde bir halk grubu mensubu olarak vücut ve hayatı için önemli bir bireysel tehlikeye maruz olduğu baska bir devlete gönderilmesinden sarfı nazar edilmelidir. Bu devlette, halkın veya yabancıya mensubu bulunduğu halk grubunun genel olarak maruz kaldığı tehlikeler, 60a maddesinin 1'inci fıkrası 1'inci cümlesine göre verilecek kararlarda dikkate alınır.
- (8) 1'inci fıkra, yabancıya, önemli nedenlerden ötürü Almanya Federal Cumhuriyeti'nin güvenliği açısından bir tehlike olarak telâkki edilmesi veya bir cürüm ya da özellikle ağır bir yasa ihlali sonucu en az 3 yıllık kesinleşmiş bir hapis cezasına çarptırılmış olması nedeniyle toplum için bir tehlike oluşturmaması halinde uygulanmaz. Aynı hüküm yabancıya iltica işlemleri Kanunu'nun 3'üncü maddesinin 2'nci fıkrası şartlarını yerine getirmesi durumunda geçerlidir.
- (9) İltica talebinde bulunmuş bir yabancıya, 8'inci fıkrada belirtilen hallerde, İltica işlemleri Kanunu hükümlerinden farklı olarak sınır dışına sürme ihtarını verilebilir ve sınır dışına sürme icra edilebilir.
- (10) 1'inci fıkrada belirtilen şartların kendisi için söz konusu olduğu bir yabancıya sınır dışına sürülmesinin gerekli olması halinde, sınır dışına sürme ihtarının yapılmasından ve ülkeyi terk etmesi için uygun bir süre verilmesinden sarfı nazar edilemez ihtarında, yabancıya gönderilemeyeceği devletler belirtilir.
- (11) 2'nci, 3'üncü ve 7'nci fıkranın 2'nci cümlesine göre sınır dışına sürme yasasının tespiti için Avrupa Konseyinin 29 Nisan 2004 tarih ve 2004/83/EG sayılı Üçüncü Ülke Vatandaşlarının veya Vatansızların veya veya Baska Bir Uluslararası Himaye Arayan Kisilerin Mülteci Olarak Tanınmasına ve Hukuki Statülerine İlişkin Asgari Normlar ve Sağlanan Himayenin İçeriği hakkındaki Direktifinin (Avrupa Birliği Resmi Gazetesi No: L 304 Sayfa: 12) 4'üncü maddesinin 4'üncü fıkrası, 5'inci maddesinin 1'inci ve 2'nci fıkrası 6 – 8'nci maddesi geçerlidir.

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi

Madde 5 Özgürlük ve güvenlik hakkı

- Herkes özgürlük ve güvenlik hakkına sahiptir. Aşağıda belirtilen haller dışında ve yasanın öngördüğü usule uygun olmadan hiç kimse özgürlüğünden yoksun bırakılamaz:
 - Kişinin, yetkili bir mahkeme tarafından verilmiş mahkumiyet kararı sonrasında yasaya uygun olarak tutulması;
 - Kişinin, bir mahkeme tarafından yasaya uygun olarak verilen bir karara uymaması sebebiyle veya yasanın öngördüğü bir yükümlülüğün uygulanmasını sağlamak amacıyla yasaya uygun olarak yakalanması veya tutulması;
 - Kişinin bir suç işlediğinden şüphelenmek için inandırıcı sebeplerin bulunduğu veya suç işlemesine ya da suçu işledikten sonra kaçmasına engel olma zorunluluğu kanaatini doğuran makul gerekçelerin varlığı halinde, yetkili adli merci önüne çıkarılmak üzere yakalanması ve tutulması;
 - Bir küçüğün gözetim altında eğitimi için usulüne uygun olarak verilmiş bir karar gereği tutulması veya yetkili merci önüne çıkarılmak üzere yasaya uygun olarak tutulması;
 - Bulaşıcı hastalıkların yayılmasını engellemek amacıyla, hastalığı yayabilecek kişilerin, akıl hastalarının, alkol veya uyuşturucu madde bağımlılarının veya serserilerin yasaya uygun olarak tutulması;
 - Kişinin, usulüne aykırı surette ülke topraklarına girmekten alıkonması veya hakkında derdest bir sınır dışı ya da iade işleminin olması nedeniyle yasaya uygun olarak yakalanması veya tutulması;
- Yakalanan her kişiye, yakalanma nedenlerinin ve kendisine yöneltilen her türlü suçlamanın en kısa sürede ve anladığı bir dilde bildirilmesi zorunludur.
- İşbu maddenin 1.c fıkrasında öngörülen koşullar uyarınca yakalanan veya tutulan herkesin derhal bir yargıç veya yasayla adli görev yapmaya yetkili kılınmış sair bir kamu görevlisinin önüne çıkarılması zorunlu olup, bu kişi makul bir süre içinde yargılanma ya da yargılama süresince serbest bırakılma hakkına sahiptir. Salıverilme, ilgilinin duruşmada hazır bulunmasını sağlayacak bir teminat şartına bağlanabilir.
- Yakalama veya tutulma yoluyla özgürlüğünden yoksun kılınan herkes, tutulma işleminin yasaya uygunluğu hakkında kısa bir süre içinde karar verilmesi ve, eğer tutulma yasaya aykırı ise, serbest bırakılması için bir mahkemeye başvurma hakkına sahiptir.
- Bu madde hükümlerine aykırı bir yakalama veya tutma işleminin mağduru olan herkes tazminat hakkına sahiptir.

Sığınma Kanunu §3-4 / 2. Alt Bölüm: Uluslararası Koruma

3. Madde: Mülteci statüsünün tanınması

(1) Bir yabancıнын 28 Temmuz 1951 tarihli Mültecilerin Hukuki Statüsüne Dair Sözleşme'de (Federal Resmi Gazete II, sy. 559-560) tanımlandığı şekliyle mülteci statüsünde kabul edilebilmesi için;

- İrki, dini, uyruğu, siyasi düşünceleri ve belirli bir sosyal gruba mensubiyeti yüzünden vatandaşı olduğu ülkede zulme uğrayacağına dair haklı nedenlere dayalı korkularının bulunması,
- a) Vatandaşı olduğu ülkenin korumasından yararlanamaması veya yararlanmak istememesine yol açan korkular taşıması,
b) Bu korkularından dolayı vatandaşlığını taşıdığı ve önceden ikamet ettiği ülkesinin dışında halen vatansız kimse olarak yaşıyor olması, bahse konu korkuları nedeniyle vatandaşı olduğu ülkesine dönememesi veya dönmek istememesi nedeniyle

vatandaşı olduğu ülke dışında ikamet ediyor olması şartları aranır.

(2) 1. Barışa karşı suç, savaş suçu veya insanlığa karşı suç ile bu gibi suçlara ilişkin hükümler içeren uluslararası belgelerde tanımlanan bir suç işlediğine,

2. Mülteci olarak kabulünden önce, sığındığı ülkenin toprakları dışında siyasi olmayan ağır bir suç işlediğine ve başlangıcında siyasi amaçlar gdlse bile zalimce eylemlere neden olunan suç işlediğine,

3. Birleşmiş Milletler'in amaç ve ilkelerine aykırı fiilleri işlediğine

dair hakkında kuvvetli kana at bulunan yabancı mülteci statüsünden faydalanamaz.

Bu fıkranın 1. bendinde sayılan suçların işlenmesi için başkalarını tahrik edenler ve bir şekilde bu suçlara dahil olanlar hakkın da bu madde hükümleri uygulanır.

(3) Bir yabancı Mültecilerin Hukuki Stattsne Dair Sözleşme'nin 1/D maddesi uyarınca Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği dışında, diğer bir Birleşmiş Milletler organı veya örgütünden hlen koruma veya yardım görüyorsa bu maddenin (1) fıkrasında yer alan hükümlerden yararlanmak suretiyle mülteci statüsü kazanamaz.

Bir yabancı hakkındaki koruma veya yardımın herhangi bir nedenle sona ermesi ve bu kişilerin durumlarının Federal Adalet Bakanlığınca ve Birleşmiş Milletler Genel Kurulunda alınan kararlarca kesin bir zme kavuşturulamaması durumlarında, (1) ve (2) nci fıkra hükümlerine göre işlem tesis edilir.

(4) Federal İkamet Kanunu'nun 60.maddesinin (8) fıkrasının ilk cümlesinde yer alan şartları taşımayan ve G ve İltica Genel Müdürlüğünce hakkında Federal İkamet Kanunu'nun 60.maddesinin (8) fıkrası uyarınca aynı Kanunun 60.maddesinin (1) fıkrasının, üçüncü cümlesinin uygulanmaması yönünde karar verilen yabancı hakkında bu maddenin (1) fıkrası çerçevesinde mültecilik statüsü tanınabilir.

Madde 3/a Zalimce Eylem

(1) 3. Maddenin birinci fıkrasında yer alan zalimce eylemin varlığı için

1. Eylemin doğası itibariyle başta Avrupa İnsan Hakları ve Temel zgrlklerin Korunmasına İlişkin Sözleşme'nin 15. Maddesinin ikinci fıkrasıyla güvence altına alınan haklar olmak üzere temel insan haklarını şiddetli bir şekilde ihlal edici nitelikte olması,

2. Alınan önlemlerin bir bütün olarak yukarıda değinilen nitelikte insan haklarını ihlal edici nitelikte olması gerekir.

(2) 1. Cinsel şiddet de dahil olmak üzere fiziksel ve psikolojik şiddet içeren eylemler,

2. Ayrımcı nitelikte olan veya ayrımcı bir şekilde uygulanan yasal, idari, kolluk veya yargısal nlemler,

3. Orantısız veya ayrımcı nitelikte adli kovuşturma veya cezalandırmalar,

4. Orantısız ve ayrımcı nitelikte cezalandırmaya neden olan adli temyiz hakkının engellenmesi,

5. Bu Kanunun 3.maddesi, ikinci fıkrasında yer alan suçların işlenmesine yol açacak savaş durumlarında askerlik hizmetinin reddinden kaynaklanan adli takibat ve cezalandırmalar,

6. Belirli bir cinsel gruba veya çocuklara yönelik eylemler,

bu Kanun'un uygulanması bakımından zalimce eylem kapsamına girer.

(3) 3. maddenin, (1) fıkrası 1. alt bendinde yer alan zalimce eylemlerin sebepleri ile 3/b maddesi ile bu maddenin 1. ve 2. alt bentlerinde yer alan zalimce eylemlerin sebepleri veya korumanın yokluğu arasında bağlantı olmalıdır.

Madde 3/b Zalimce Eylem Nedenleri

(1) 3. Maddenin (1) fıkrası 1. alt bendinde tarif edilen zalimce eylemlerin varlığına ilişkin nedenler incelenirken aşağıdaki durumlar dikkate alınır:

1. Deri rengi, soy veya belirli bir etnik gruba aidiyetten kaynaklanan **ırki durum**,

2. Deist veya ateist düşüncelere sahip olma, çeşitli ibadetlere biçimlerine ve dini aktiviteler katılma veya katılmama, dini düşüncelerin ifadesi veya herhangi bir din tarafından emredilen kişisel ya da toplumsal davranışlarına uymayı kapsayan **dini durum**,

3. Kültürel, etnik, dilsel kimlik, ortak coğrafi veya siyasi köken veya diğer bir devletin nüfusu ile ilişki temelinde tanımlanan ve vatandaşlıkla sınırlandırılmayan **milliyet durumu**,

4. Bir grubun özel bir toplumsal grup olarak kabul edilmesi için :

a) Grup üyelerinin doğuştan gelen özellikleri paylaşması veya değiştirilemeyecek ortak geçmişe sahip olmaları veya kimliklerinin temel bir unsuru olan ve feragat etmeye zorlanamayacakları karakteristik bir inancı paylaşmaları,

b) Grubun bulunduğu çevre tarafından cinsel tercihleri nedeniyle farklı olarak algılanmasından kaynaklanan özel bir kimliğe sahip olması durumu, cinsel kimliğinden dolayı zalimce eylemlere maruz kalması durumu ve bu durumun belirli bir sosyal gruba mensubiyetten kaynaklanan zalimce eylem niteliğinde olması

5. 3/c maddesinde yer alan potansiyel zulüm işleyicileri ile bunların karar ve yöntemlerine dair fikir, düşünce veya inançlara sahip olma ile bu fikir, düşünce ve inançlar çerçevesinde hareket edip edilmediğine bakılmayan siyasi **düşünce durumu**,

(2) Başvuru sahibin dair haklı nedenlere dayalı korkularının bulunup bulunmadığı değerlendirilirken başvuranın gerçekten ırksal, dini, milliyet, sosyal veya siyasi karakteristik özellikleri bulunup bulunmadığına bakılmaz. Zulüm eylemini işleyenlerin algılamaları ve başvuru sahiplerine atfettikleri özellikler esas alınır.

Madde 3/c Zulüm Eylemini İşleyen Organlar

Zulüm eylemleri aşağıdaki aktörler tarafından işlenebilir:

1. Devletler,

2. Devleti veya devlet topraklarının önemli bir kısmını kontrol eden partiler veya diğer kuruluşlar,

3. Devlet dışı kuruluşlar. Kamu otoritesini kullanan bir devletin varlığından bağımsız olarak eğer uluslararası kuruluşlar da dahil olmak üzere 1. ve 2. sıralarda yer alan kurumlar 3/d maddesinde öngörüldüğü şekliyle zulümden korumuyor veya koruyamıyorsa devlet dışı kuruluşların zulmü söz konusu olur.

Madde 3/d Zulüm Eylemine Karşı Koruma Sağlayan Organlar

(1) Zulüm eylemlerine karşı koruma sadece

1. Devletler,

2. Uluslararası kuruluşlar da dahil olmak üzere devleti veya devlet topraklarının önemli bir kısmını kontrol eden ve aşağıdaki (2) bentte tanımlandığı şekliyle koruma sağlama niyet ve kabiliyetinde olan partiler veya kuruluşlar,

(2) Zulmü karşı koruma etkili olmalı ve geçici olmamalıdır. Koruma genellikle yukarıda değinilen organların zulmü engellemeye yönelik yasal düzenlerini harekete geçirerek zulme neden olan eylemleri araştırılması, takibatı ve cezalandırılması suretiyle zulüm veya üst düzey zararın önlenmesi böylece başvuru sahibinin koruma yollarına ulaşması suretiyle olur.

(3) Uluslararası bir kuruluşun bir devleti veya devletin topraklarının önemli bir kısmını kontrol ettiği ve yukarıda değinilen korumayı sağlayıp sağlamadığı hususunda değerlendirme yapılırken Avrupa Birliği tarafından kabul edilen yasal düzenlemeler göz önünde bulundurulur.

Madde 3/e Dahili Koruma

(1) Aşağıdaki durumlarda bir yabancıya mülteci statüsü verilemez.

1. Haklı nedene dayalı olarak zulme uğrayacağı korkusu bulunmayan veya 3/d maddesinde tanımlandığı şekliyle koruma sağlayabilen yabancılar,

2. Ülkenin bu bölgesine güvenli ve yasal olarak seyahat edebilen, o bölgeye kabul edilecek olan ve orda yerleşmesine izin verilmesi beklenen yabancılar

(2) Menşe ülkesinin yukarıda sayılan şartları taşıyıp taşımadığına karar verirken yetkililer 2011/95/EU sayılı Avrupa Birliği Direktifi'nin 4'üncü maddesi çerçevesinde ülkenin o bölgesine hakim olan şartları dikkate alacaklardır. Bu amaca yönelik olarak başta Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği gibi kuruluşlardan detaylı ve doğru bilgi edinilecektir.

Madde 4 İkincil Koruma

(1) Geri gönderildiği takdirde menşe ülkesinde ciddi tehlikelere maruz kalacağına dair kuvvetli emareler sunan bir yabancı ikincil koruma hakkından yararlanabilir. Ciddi tehlikeler:

1. Ölüm cezasına mahkûm olmak veya ölüm cezasının infaz edilecek olma riski,

2. İşkenceye, insanlık dışı ya da onur kırıcı ceza veya muameleye maruz kalma riski,

3. Uluslararası veya ülke genelindeki silahlı çatışma durumlarında, ayırım gözetmeyen şiddet hareketleri nedeniyle şahsına yönelik ciddi tehditle karşılaşma risklerin içerir.

(2) Aşağıdaki suçları işlemiş olduğuna dair dair kuvvetli emare bulunan bir yabancıya ikincil koruma sağlanamaz

1. Barışa karşı suç, savaş suçu veya insanlığa karşı suç ile bu gibi suçlara ilişkin hükümler içeren uluslararası belgelerde tanımlanan bir suç işleyenler,

2. Ağır suç işleyenler,

3. Birleşmiş Milletlerin Sözleşmesi'nin Girişi Kısımının 1 ve 2. (Federal Resmi Gazete 1973 II, sy 430-431) maddelerinde yer verilen kuruluş amaç ve prensiplerine aykırı suçlar işleyenler,

4. Federal Almanya Cumhuriyeti'nin kamu düzeni veya kamu güvenliği açısından tehlike oluşturduğuna dair ciddi emareler bulunan yabancılar.

Yukarıda sayılı suçları işleyenler dışında bu suçların işlenmesini tahrik eden veya bir şekilde bahse konu suçların işlenmesinde payı olan yabancılarla ikincil koruma kapsamı dışındadır.

(3) Madde 3/c ve Madde 3/e hükümleri bu madde hükümlerine uyarlanacaktır. Zulme maruz kalma, zulme maruz kalma korkusu veya haklı nedene dayalı olarak zulme maruz kalma korkusu yerine ciddi tehlike korkusu, ciddi tehlikeye karşı korunma veya ciddi tehlikeye maruz kalma riski uygulamaya esas alınacak ve mültecilik statüsü yerine ikincil koruma statüsü tanınacaktır.

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi

İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına İlişkin Sözleşme Roma 4 Kasım 1950 Aşağıda imzası bulunan Avrupa Konseyi üyesi hükümetler, Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından 10 Aralık 1948'de ilan edilen İnsan Hakları Evrensel Bildirisi'ni, bu bildirinin, açıkladığı hakların evrensel ve etkin olarak tanınmalarını ve uygulanmalarını sağlamayı hedef aldığını, Avrupa Konseyi'nin amacının, üyeleri arasında daha sıkı bir birlik oluşturmak olduğunu ve insan hakları ile temel özgürlüklerin korunması ve geliştirilmesinin bu amaca ulaşma yollarından biri olduğunu göz önüne alarak, dünyada barış ve adaletin asıl temelini oluşturan ve korunması öncelikle, bir yandan gerçekten demokratik bir siyasal rejime, diğer yandan da insan hakları konusunda ortak bir anlayış ve ortaklaşa saygı esasına bağlı olan bu temel özgürlüklere derin bağlılıklarını bir kez daha tekrarlayarak, aynı inancı taşıyan ve siyasal gelenekler, idealler, özgürlüklere saygı ve hukukun üstünlüğü konularında ortak bir mirası paylaşan Avrupa devletlerinin hükümetleri sıfatıyla, Evrensel Bildiri'de yer alan bazı hakların ortak güvenceye bağlanmasını sağlama yolunda ilk adımları atmaya kararlı olarak, aşağıdaki konularda anlaşmışlardır:

MADDE 1 İnsan haklarına saygı yükümlülüğü

Yüksek Sözleşmeciler Tarafından kendi yetki alanları içinde bulunan herkesin, bu Sözleşme'nin birinci bölümünde açıklanan hak ve özgürlüklerden yararlanmalarını sağlarlar.

BÖLÜM I HAK VE ÖZGÜRLÜKLER

MADDE 2 Yaşam hakkı

1. Herkesin yaşam hakkı yasayla korunur. Yasanın ölüm cezası ile cezalandırdığı bir suçtan dolayı hakkında mahkemece hükmedilen bu cezanın infaz edilmesi dışında, hiç kimsenin yaşamına kasten son verilemez.

2. Ölüm, aşağıdaki durumlardan birinde mutlak zorunlu olanı aşmayacak bir güç kullanımı sonucunda meydana gelmişse, bu maddenin ihlaline neden olmuş sayılmaz:

- Bir kimsenin yasa dışı şiddete karşı korunmasının sağlanması;
- Bir kimsenin usulüne uygun olarak yakalanmasını gerçekleştirme veya usulüne uygun olarak tutulu bulunan bir kişinin kaçmasını önleme;
- Bir ayaklanma veya isyanın yasaya uygun olarak bastırılması

MADDE 3 İşkence yasağı

Hiç kimse işkenceye veya insanlık dışı ya da aşağılayıcı muamele veya cezaya tabi tutulamaz.

MADDE 4 Kölelik ve zorla çalıştırma yasağı

- Hiç kimse köle ya da kul durumunda tutulamaz
- Hiç kimse zorla çalıştırılmaz ve zorunlu çalışmaya tabi tutulamaz.
- Aşağıdaki haller, bu madde anlamında "zorla çalıştırma ya da zorunlu çalışma" sayılmaz:
 - Bu Sözleşme'nin 5. maddesinde öngörülen koşullara uygun olarak tutulu bulunan bir kimseden, tutulu bulunduğu sırada veya şartlı tahliyeden yararlandığı süre içinde olağan olarak yapması istenilen bir iş;

- b) Askeri nitelikli herhangi bir hizmet veya vicdanî reddin meşru sayıldığı ülkelerde, vicdanî reddi seçen kişilere zorunlu askerlik hizmeti yerine gördürülebilecek başkaca bir hizmet;
- c) Toplumun hayat veya refahını tehdit eden kriz veya afet hallerinde gerekli görülen her hizmet;
- d) Olağan yurttaşlık yükümlülükleri kapsamına giren her türlü çalışma veya hizmet.

MADDE 5 Özgürlük ve güvenlik hakkı

1. Herkes özgürlük ve güvenlik hakkına sahiptir. Aşağıda belirtilen haller dışında ve yasanın öngördüğü usule uygun olmadan hiç kimse özgürlüğünden yoksun bırakılamaz:
 - a) Kişinin, yetkili bir mahkeme tarafından verilmiş mahkumiyet kararı sonrasında yasaya uygun olarak tutulması;
 - b) Kişinin, bir mahkeme tarafından yasaya uygun olarak verilen bir karara uymaması sebebiyle veya yasanın öngördüğü bir yükümlülüğün uygulanmasını sağlamak amacıyla yasaya uygun olarak yakalanması veya tutulması;
 - c) Kişinin bir suç işlediğinden şüphelenmek için inandırıcı sebeplerin bulunduğu veya suç işlemesine ya da suçu işledikten sonra kaçmasına engel olma zorunluluğu kanaatini doğuran makul gerekçelerin varlığı halinde, yetkili adli merci önüne çıkarılmak üzere yakalanması ve tutulması;
 - d) Bir küçüğün gözetim altında eğitimi için usulüne uygun olarak verilmiş bir karar gereği tutulması veya yetkili merci önüne çıkarılmak üzere yasaya uygun olarak tutulması;
 - e) Bulaşıcı hastalıkların yayılmasını engellemek amacıyla, hastalığı yayabilecek kişilerin, akıl hastalarının, alkol veya uyuşturucu madde bağımlılarının veya serserilerin yasaya uygun olarak tutulması;
 - f) Kişinin, usulüne aykırı surette ülke topraklarına girmekten alıkonması veya hakkında derdest bir sınır dışı ya da iade işleminin olması nedeniyle yasaya uygun olarak yakalanması veya tutulması;
2. Yakalanan her kişiye, yakalanma nedenlerinin ve kendisine yöneltilen her türlü suçlamanın en kısa sürede ve anladığı bir dilde bildirilmesi zorunludur.
3. İşbu maddenin 1.c fıkrasında öngörülen koşullar uyarınca yakalanan veya tutulan herkesin derhal bir yargıç veya yasayla adli görev yapmaya yetkili kılınmış sair bir kamu görevlisinin önüne çıkarılması zorunlu olup, bu kişi makul bir süre içinde yargılanma ya da yargılama süresince serbest bırakılma hakkına sahiptir. Salıverilme, ilgilinin duruşmada hazır bulunmasını sağlayacak bir teminat şartına bağlanabilir.
4. Yakalama veya tutulma yoluyla özgürlüğünden yoksun kılınan herkes, tutulma işleminin yasaya uygunluğu hakkında kısa bir süre içinde karar verilmesi ve, eğer tutulma yasaya aykırı ise, serbest bırakılması için bir mahkemeye başvurma hakkına sahiptir.
5. Bu madde hükümlerine aykırı bir yakalama veya tutma işleminin mağduru olan herkes tazminat hakkına sahiptir.

MADDE 6 Adil yargılanma hakkı

1. Herkes davasının, medeni hak ve yükümlülükleriyle ilgili uyuşmazlıklar ya da cezai alanda kendisine yöneltilen suçlamaların esası konusunda karar verecek olan, yasayla kurulmuş, bağımsız ve tarafsız bir mahkeme tarafından, kamuya açık olarak ve makul bir süre içinde görülmesini isteme hakkına sahiptir. Karar alenî olarak verilir. Ancak, demokratik bir toplum içinde ahlak, kamu düzeni veya ulusal güvenlik yararına, küçüklerin çıkarları veya bir davaya taraf olanların özel hayatlarının gizliliği gerektirdiğinde veyahut, aleniyetin adil yargılamaya zarar verebileceği kimi özel durumlarda ve mahkemece bunun kaçınılmaz olarak değerlendirildiği ölçüde, duruşma salonu tüm dava süresince veya kısmen basına ve dinleyicilere kapatılabilir.
2. Bir suç ile itham edilen herkes, suçluluğu yasal olarak sabit oluncaya kadar masum sayılır.
3. Bir suç ile itham edilen herkes aşağıdaki asgari haklara sahiptir:
 - a) Kendisine karşı yöneltilen suçlamanın niteliği ve sebebinden en kısa sürede, anladığı bir dilde ve ayrıntılı olarak haberdar edilmek;
 - b) Savunmasını hazırlamak için gerekli zaman ve kolaylıklara sahip olmak;
 - c) Kendisini bizzat savunmak veya seçeceği bir müdafinin yardımından yararlanmak; eğer avukat tutmak için gerekli maddî olanaklardan yoksun ise ve adaletin yerine gelmesi için gerekli görüldüğünde, resen atanacak bir avukatın yardımından ücretsiz olarak yararlanabilmek;

- d) İddia tanıklarının sorguya çekmek veya çektirmek, savunma tanıklarının da iddia tanıklarıyla aynı koşullar altında davet edilmelerinin ve dinlenmelerinin sağlanmasını istemek;
- e) Mahkemede kullanılan dili anlamadığı veya konuşamadığı takdirde bir tercümanın yardımından ücretsiz olarak yararlanmak.

MADDE 7 Kanunsuz ceza olmaz

1. Hiç kimse, işlendiği zaman ulusal veya uluslararası hukuka göre suç oluşturmayan bir eylem veya ihmalden dolayı suçlu bulunamaz. Aynı biçimde, suçun işlendiği sırada uygulanabilir olan cezadan daha ağır bir ceza verilemez.
2. Bu madde, işlendiği zaman uygar uluslar tarafından tanınan genel hukuk ilkelerine göre suç sayılan bir eylem veya ihmalden suçlu bulunan bir kimsenin yargılanmasına ve cezalandırılmasına engel değildir.

MADDE 8 Özel ve aile hayatına saygı hakkı

1. Herkes özel ve aile hayatına, konutuna ve yazışmasına saygı gösterilmesi hakkına sahiptir.
2. Bu hakkın kullanılmasına bir kamu makamının müdahalesi, ancak müdahalenin yasayla öngörülmüş ve demokratik bir toplumda ulusal güvenlik, kamu güvenliği, ülkenin ekonomik refahı, düzenin korunması, suç işlenmesinin önlenmesi, sağlığın veya ahlakın veya başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması için gerekli bir tedbir olması durumunda söz konusu olabilir.

MADDE 9 Düşünce, vicdan ve din özgürlüğü

1. Herkes düşünce, vicdan ve din özgürlüğüne sahiptir; bu hak, din veya inanç değiştirme özgürlüğü ile tek başına veya topluca, kamuya açık veya kapalı ibadet, öğretim, uygulama ve ayin yapmak suretiyle dinini veya inancını açıklama özgürlüğünü de içerir.
2. Din veya inancını açıklama özgürlüğü, sadece yasayla öngörülen ve demokratik bir toplumda kamu güvenliğinin, kamu düzeninin, genel sağlık veya ahlakın ya da başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması için gerekli sınırlamalara tabi tutulabilir.

MADDE 10 İfade özgürlüğü

1. Herkes ifade özgürlüğü hakkına sahiptir. Bu hak, kamu makamlarının müdahalesi olmaksızın ve ülke sınırları gözetilmeksizin, kanaat özgürlüğünü ve haber ve görüş alma ve de verme özgürlüğünü de kapsar. Bu madde, Devletlerin radyo, televizyon ve sinema işletmelerini bir izin rejimine tabi tutmalarına engel değildir.
2. Görev ve sorumluluklar da yükleyen bu özgürlüklerin kullanılması, yasayla öngörülen ve demokratik bir toplumda ulusal güvenliğin, toprak bütünlüğünün veya kamu güvenliğinin korunması, kamu düzeninin sağlanması ve suç işlenmesinin önlenmesi, sağlığın veya ahlakın, başkalarının şöhret ve haklarının korunması, gizli bilgilerin yayılmasının önlenmesi veya yargı erkinin yetki ve tarafsızlığının güvence altına alınması için gerekli olan bazı formaliteler, koşullar, sınırlamalar veya yaptırımlara tabi tutulabilir.

MADDE 11 Toplantı ve dernek kurma özgürlüğü

1. Herkes barışçıl olarak toplanma ve dernek kurma hakkına sahiptir. Bu hak, çıkarlarını korumak amacıyla başkalarıyla birlikte sendikalar kurma ve sendikalara üye olma hakkını da içerir.
2. Bu hakların kullanılması, yasayla öngörülen ve demokratik bir toplum içinde ulusal güvenliğin, kamu güvenliğinin korunması, kamu düzeninin sağlanması ve suç işlenmesinin önlenmesi, sağlığın veya ahlakın veya başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması için gerekli olanlar dışındaki sınırlamalara tabi tutulamaz. Bu madde, silahlı kuvvetler, kolluk kuvvetleri veya devlet idaresi mensuplarınca yukarıda anılan haklarını kullanılmasına meşru sınırlamalar getirilmesine engel değildir.

MADDE 12 Evlenme hakkı

Evlenme çağına gelen her erkek ve kadın, bu hakkın kullanımını düzenleyen ulusal yasalara uygun olarak evlenme ve aile kurma hakkına sahiptir.

MADDE 13 Etkili başvuru hakkı

Bu Sözleşme'de tanınmış olan hak ve özgürlükleri ihlal edilen herkes, söz konusu ihlal resmi bir hizmetin ifası için davranan kişiler tarafından gerçekleştirilmiş olsa dahi, ulusal bir merci önünde etkili bir yola başvurma hakkına sahiptir.

MADDE 14 Ayrımcılık yasağı

Bu Sözleşme'de tanınan hak ve özgürlüklerden yararlanma, cinsiyet, ırk, renk, dil, din, siyasi veya diğer kanaatler, ulusal veya toplumsal köken, ulusal bir azınlığa aidiyet, servet, doğum başta olmak üzere herhangi başka bir duruma dayalı hiçbir ayrımcılık gözetilmeksizin sağlanmalıdır.

MADDE 15 Olağanüstü hallerde yükümlülükleri askıya alma

1. Savaş veya ulusun varlığını tehdit eden başka bir genel tehlike halinde her Yüksek Sözleşmeci Taraf, durumun kesinlikle gerektirdiği ölçüde ve uluslararası hukuktan doğan başka yükümlülüklerle ters düşmemek koşuluyla, bu Sözleşme'de öngörülen yükümlülüklerle aykırı tedbirler alabilir.

2. Yukarıdaki hüküm, meşru savaş fiilleri sonucunda meydana gelen ölüm hali dışında 2. maddeye, 3. ve 4. maddeler (fıkra 1) ile 7. maddeye aykırı tedbirlere cevaz vermez.

3. Aykırı tedbirler alma hakkını kullanan her Yüksek Sözleşmeci Taraf, alınan tedbirler ve bunları gerektiren nedenler hakkında Avrupa Konseyi Genel Sekreteri'ne tam bilgi verir. Bu Yüksek Sözleşmeci Taraf, sözü geçen tedbirlerin yürürlükten kalktığı ve Sözleşme hükümlerinin tekrar tamamen geçerli olduğu tarihi de Avrupa Konseyi Genel Sekreteri'ne bildirir.

MADDE 16 Yabancıların siyasi etkinliklerinin kısıtlanması

10, 11 ve 14. maddelerin hiçbir hükmü, Yüksek Sözleşmeci Taraflar'a yabancıların siyasi etkinliklerine kısıtlama getirmelerini yasakladığı anlamında değerlendirilemez.

MADDE 17 Hakları kötüye kullanma yasağı

Bu Sözleşme'deki hiçbir hüküm, bir devlete, topluluğa veya kişiye, Sözleşme'de tanınan hak ve özgürlüklerin yok edilmesi veya bunların Sözleşme'de öngörülmesi olandan daha geniş ölçüde sınırlandırılmalarını amaçlayan bir etkinliğe girişme ya da eylemde bulunma hakkı verdiği biçiminde yorumlanamaz.

MADDE 18 Haklara getirilecek kısıtlanmaların sınırlandırılması

Anılan hak ve özgürlüklere bu Sözleşme hükümleri ile izin verilen kısıtlamalar öngörüldükleri amaç dışında uygulanamaz.

Bu Protokol'ü imzalayan Avrupa Konseyi üyesi hükümetler, Roma'da 4 Kasım 1950 tarihinde imza edilmiş bulunan İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına ilişkin Sözleşme'nin (aşağıda "Sözleşme" diye anılmıştır) birinci bölümünde belirtilenler dışında bazı hak ve özgürlüklerin ortak güvenceye bağlanmasını sağlamak amacıyla gerekli tedbirleri almayı kararlaştırarak, Aşağıdaki hususlarda anlaşmışlardır:

MADDE 1 Mülkiyetin korunması

Her gerçek ve tüzel kişinin mal ve mülk dokunulmazlığına saygı gösterilmesini isteme hakkı vardır. Bir kimse, ancak kamu yararı sebebiyle ve yasa da öngörülen koşullara ve uluslararası hukukun genel ilkelerine uygun olarak mal ve mülkünden yoksun bırakılabilir. Yukarıdaki hükümler, devletlerin, mülkiyetin kamu yararına uygun olarak kullanılmasını düzenlemek veya vergilerin ya da başka katkıların veya para cezalarının ödenmesini sağlamak için gerekli gördükleri yasaları uygulama konusunda sahip oldukları hakka hâlel getirmez.

MADDE 2 Eğitim hakkı

Hiç kimse eğitim hakkından yoksun bırakılamaz. Devlet, eğitim ve öğretim alanında yükleneceği görevlerin yerine getirilmesinde, ana ve babanın bu eğitim ve öğretimin kendi dini ve felsefi inançlarına göre yapılmasını sağlama haklarına saygı gösterir.

MADDE 3 Serbest seçim hakkı

Yüksek Sözleşmeciler Taraf, yasama organının seçilmesinde halkın kanaatlerinin özgürce açıklanmasını sağlayacak şartlar içinde, makul aralıklarla, gizli oyla serbest seçimler yapmayı taahhüt ederler.

MADDE 4 Ülkesel uygulama Her Yüksek Sözleşmeci Taraf, bu Protokol'ün imzası veya onaylanması sırasında ya da daha sonra herhangi bir zamanda, Avrupa Konseyi Genel Sekreteri'ne yapacağı bir bildirimle, uluslararası ilişkilerinden sorumlu olduğu ve sözü geçen bildirimde belirttiği ülkelerde bu Protokol hükümlerinin ne ölçüde uygulanacağını taahhüt ettiğini açıklayabilir. Yukarıdaki fıkra uyarınca bir bildirimde bulunmuş olan her Yüksek Sözleşmeci Taraf, zaman zaman yapacağı yeni bildirimlerle daha önceki beyanlarının koşullarını değiştirebilir veya bu Protokol hükümlerinin bu tür herhangi bir ülkede uygulanmasına son verildiğini bildirebilir. Bu madde uyarınca yapılmış olan bir bildirim, Sözleşme'nin 56. maddesinin 1. fıkrasına uygun olarak yapılmış sayılır.

MADDE 5 Sözleşme ile bağlantı Yüksek Sözleşmeci Taraf, bu Protokol'ün 1, 2, 3 ve 4. maddelerini Sözleşme'ye ek maddeler olarak kabul ederler ve Sözleşme'nin bütün hükümleri buna göre uygulanır.

MADDE 6 İmza ve onay Bu Protokol, Sözleşme'yi imza eden Avrupa Konseyi Üyeleri'nin imzalarına açıktır. Bu Protokol, Sözleşme ile birlikte veya ondan sonra onaylanacaktır. Protokol on onaylama belgesinin verilmesinden sonra yürürlüğe girecektir. Daha sonra onaylayan imzacı devletler bakımından Protokol, onaylama belgesinin verildiği tarihten itibaren yürürlüğe girer. Onaylama belgeleri Avrupa Konseyi Genel Sekreteri'ne verilecek, o da onaylayan devletlerin adlarını bütün üyelerine bildirecektir. Bu Protokol, Avrupa Konseyi arşivlerinde saklanmak ve her iki metin de aynı derecede geçerli olmak üzere Fransızca ve İngilizce tek bir nüsha halinde 20 Mart 1952'de Paris'te düzenlenmiştir. Genel Sekreter bunun tasdikli örneklerini imza eden bütün devletlere gönderecektir.

İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına İlişkin Sözleşme ile bu Sözleşme'ye ek birinci Protokol'de tanınmış bulunan haklardan ve özgürlüklerden başka haklar ve özgürlükler tanıyan Protokol No. 4 Strazburg, 16.IX.1963

Bu Protokol'ü imzalayan Avrupa Konseyi üyesi hükümetler, Roma'da 4 Kasım 1950 tarihinde imza edilmiş bulunan İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına İlişkin Sözleşme'nin (aşağıda "Sözleşme" diye anılmıştır) birinci bölümünde ve 20 Mart 1952 tarihinde Paris'te imzalanmış olan Sözleşme'ye Ek Birinci Protokol'ün 1, 2 ve 3. maddelerinde tanınmış bulunanlardan başka bazı hak ve özgürlüklerin ortak güvenceye bağlanmasını sağlamak amacıyla gerekli tedbirleri almayı kararlaştırarak, Aşağıdaki hususlarda anlaşmışlardır:

MADDE 1 Borçtan dolayı özgürlüğünden yoksun bırakılma yasağı

Hiç kimse, yalnızca akdî ilişkiden doğan bir yükümlülüğü yerine getirememiş olmasından dolayı özgürlüğünden yoksun bırakılamaz.

MADDE 2 Serbest dolaşım özgürlüğü

1. Bir devletin ülkesi içinde usulüne uygun olarak bulunan herkes, orada serbestçe dolaşma ve ikametgahını seçebilme hakkına sahiptir.
2. Herkes, kendi ülkesi de dahil, herhangi bir ülkeyi terk etmekte serbesttir.
3. Bu haklar, ancak ulusal güvenlik, kamu emniyeti, kamu düzeninin korunması, suç işlenmesinin önlenmesi, sağlık ve ahlakın veya başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması için, demokratik bir toplumda zorunlu tedbirler olarak ve yasayla öngörülmüş sınırlamalara tabi tutulabilir.

4. Bu maddenin 1. fıkrasında sayılan haklar, belli yerlerde, yasayla konmuş ve demokratik bir toplumda kamu yararının gerektirdiği sınırlamalara tabi tutulabilir.

MADDE 3 Vatandaşların sınır dışı edilmeleri yasağı

1. Hiç kimse, tek başına ya da toplu olarak, uyruğu bulunduğu devletin ülkesinden sınır dışı edilemez.

2. Hiç kimse, uyruğunda bulunduğu devletin ülkesine girme hakkından yoksun bırakılamaz.

MADDE 4 Yabancıların topluca sınır dışı edilmeleri yasağı

Yabancıların toplu olarak sınır dışı edilmesi yasaktır.

MADDE 5 Ülkesel uygulama

1. Her Yüksek Sözleşmeci Taraf, bu Protokol'ün imzalanması veya onaylanması sırasında ya da daha sonra herhangi bir zamanda, Avrupa Konseyi Genel Sekreteri'ne yapacağı bir bildirimle, uluslararası ilişkilerinden sorumlu olduğu ve sözü geçen bildirimde belirttiği ülkelerde bu Protokol hükümlerinin ne ölçüde uygulanacağını taahhüt ettiğini açıklayabilir.

2. Yukarıdaki fıkra uyarınca bir bildirimde bulunmuş olan her Yüksek Sözleşmeci Taraf, zaman zaman yapacağı yeni bildirimlerle, daha önceki beyanlarının koşullarını değiştirebilir veya bu Protokol hükümlerinin bu tür herhangi bir ülkede uygulanmasına son verildiğini bildirebilir.

3. Bu madde uyarınca yapılmış olan bir bildirim, Sözleşme'nin 56. maddesinin 1. fıkrasına uygun olarak yapılmış sayılır.

4. Onaylama veya kabul sonucunda bu Protokol'ün uygulandığı herhangi bir devletin ülkesi ve bu madde uyarınca sözü geçen devlet tarafından yapılmış bildirimde göre bu Protokol'ün uygulandığı ülkelerin her biri, 2. ve 3. maddelerde sözü edilen devlet ülkesi deyimini bakımından ayrı ayrı ülkeler olarak kabul edilir.

5. Bu maddenin 1. ve 2. fıkraları uyarınca beyanda bulunan her devlet, sonradan her zaman bu beyanın ilgili olduğu ülke veya ülkeler lehine, Mahkeme'nin, işbu Protokol'ün 1, 2, 3 ve 4. maddelerinden herhangi birine ya da hepsine ilişkin olarak her gerçek kişiden, hükümet dışı her kuruluştan veya her kişi grubundan Sözleşme'nin 34. maddesi uyarınca başvuruları alma yetkisini kabul ettiğini beyan edebilir.

MADDE 6 Sözleşme ile bağlantı Yüksek Sözleşmeci Taraflar, bu Protokol'ün 1'den 5'e kadar olan maddelerini Sözleşme'ye ek maddeler olarak kabul ederler ve Sözleşme'nin bütün hükümleri buna göre uygulanır.

MADDE 7 İMZA VE ONAY

1. Bu Protokol, Sözleşme'yi imza eden Avrupa Konseyi üyelerinin imzalarına açıktır. Bu Protokol, Sözleşme ile birlikte veya ondan sonra onaylanacaktır. Protokol beş onaylama belgesinin verilmesinden sonra yürürlüğe girecektir. Daha sonra onaylayan imzacı devletler bakımından Protokol, onaylama belgesinin verildiği tarihten itibaren yürürlüğe girer.

2. Onaylama belgeleri, Avrupa Konseyi Genel Sekreteri'ne verilecek, o da onaylayan devletlerin adlarını bütün üyelere bildirecektir. Bu Protokol, imza yetkisini haiz kişilerce imzalanmış olup, Avrupa Konseyi arşivlerinde saklanmak ve her iki metin de aynı derecede geçerli olmak üzere Fransızca ve İngilizce tek bir nüsha halinde 16 Eylül 1963'te Strazburg'da düzenlenmiştir. Genel Sekreter bunun tasdikli örneklerini imza eden bütün devletlere gönderecektir.

İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına İlişkin Sözleşme'ye ek, Ölüm Cezasının Kaldırılmasına Dair Protokol No. 6 Strazburg, 28.IV.1983 Roma'da 6 Kasım 1950'de imzalanan İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına İlişkin Sözleşme'yi (aşağıda "Sözleşme" diye anılmıştır) imzalayan Avrupa Konseyi üyesi devletler, Avrupa Konseyi üyesi devletlerin birçoğunda yer alan gelişmelerin ölüm cezasının kaldırılması yolunda genel bir eğilimi ifade ettiğini göz önünde bulundurarak, Aşağıdaki hususlarda anlaşmışlardır:

MADDE 1 Ölüm cezasının kaldırılması

Ölüm cezası kaldırılmıştır. Hiç kimse bu cezaya çarptırılamaz ve idam edilemez.

MADDE 2 Savaş zamanında ölüm cezası

Bir devlet, yasalarında savaş veya yakın savaş tehlikesi zamanında işlenmiş olan fiiller için ölüm cezasını öngörebilir; bu ceza ancak yasanın belirlediği hallerde ve onun hükümlerine uygun olarak uygulanabilir. İlgili devlet, söz konusu yasanın bu duruma ilişkin hükümlerini Avrupa Konseyi Genel Sekreteri'ne bildirir.

MADDE 3 Askıya alma yasağı Sözleşme'nin 15. maddesine dayanılarak bu Protokol'ün hükümleri ihlal edilemez.

MADDE 4 Çekince koyma yasağı Sözleşme'nin 57. maddesine dayanılarak bu Protokol'ün hükümleriyle ilgili hiçbir çekince konulamaz.

MADDE 5 Ülkesel uygulama

1. Her devlet, imza sırasında veya onaylama, kabul ya da katılma belgesinin verilmesi sırasında, bu Protokol'ün uygulanacağı ülkeyi veya ülkeleri belirleyebilir.
2. Her devlet, daha sonra herhangi bir zamanda, Avrupa Konseyi Genel Sekreteri'ne yapacağı bir bildirimle belirteceği başka herhangi bir ülkenin bu Protokol'ün uygulanma kapsamına alınmış olduğunu beyan edebilir. Bu ülke bakımından Protokol, bildirim Genel Sekreter tarafından alınışını izleyen ayın birinci günü yürürlüğe girer.
3. Yukarıdaki iki fıkra uyarınca yapılan her bildirim, Genel Sekreter'e gönderilecek bir ihbarla, bildirimde belirtilen ülkeyle ilgili olarak geri alınabilir. Geri alma, Genel Sekreter'in ihbarı alışı izleyen ayın birinci günü yürürlüğe girer.

MADDE 6 Sözleşme ile bağlantı Taraf Devletler bu Protokol'ün 1'den 5'e kadar olan maddelerini Sözleşme'ye ek maddeler olarak kabul ederler ve Sözleşme'nin bütün hükümleri buna göre uygulanır.

MADDE 7 İmza ve onay Bu Protokol, Sözleşme'yi imzalamış olan Avrupa Konseyi üyesi devletlerin imzalarına açıktır. Protokol, onaylama, kabul veya uygun bulmaya sunulacaktır. Avrupa Konseyi üyesi bir devlet, aynı zamanda veya daha önceden Sözleşme'yi onaylamadıkça, bu Protokol'ü onaylayamaz, kabul edemez veya uygun bulamaz. Onaylama, kabul veya uygun bulma belgeleri Avrupa Konseyi Genel Sekreteri'ne verilir.

MADDE 8 Yürürlüğe giriş

1. Bu Protokol, beş Avrupa Konseyi üyesi devletin 7. madde hükümleri uyarınca Protokol'le bağlanma hususundaki rızalarını bildirdikleri tarihi izleyen ayın birinci günü yürürlüğe girer.
2. Protokol'le bağlanma hususundaki rızalarını daha sonra bildiren Sözleşmeciler Devletler açısından, bu Protokol onaylama belgesinin verilmesi, kabul edilmesi ya da onaylanması tarihini izleyen ayın birinci günü yürürlüğe girer.

MADDE 9 Saklama işlevleri Avrupa Konseyi Genel Sekreteri,

- a) her imzalamayı,
 - b) her onaylama, kabul veya uygun bulma belgesinin verilmesini,
 - c) 5 ve 8. maddeler uyarınca bu Protokol'ün her yürürlüğe giriş tarihini,
 - d) bu Protokol'e ilişkin başka her türlü işlem, ihbar veya bildirim Konsey üyesi devletlere bildirir.
- Bu Protokol, İmza yetkisini haiz kişilerce imzalanmış olup, Avrupa Konseyi arşivlerinde saklanmak ve her iki metin de aynı derecede geçerli olmak üzere Fransızca ve İngilizce tek bir nüsha halinde 28 Nisan 1983'te Strazburg'da düzenlenmiştir. Genel Sekreter bunun tasdikli örneklerini imza eden bütün devletlere gönderecektir. İnsan Hakları Ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına İlişkin Sözleşme'ye Protokol No. 7 Strazburg, 22.XI.1984

4 Kasım 1950 tarihinde Roma’da imzalanan İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunması’na İlişkin Sözleşme (bundan böyle “Sözleşme” diye anılmıştır) yoluyla belirli hak ve özgürlüklerin ortak güvenceye bağlanmasını sağlamak için daha ileri adımlar atmaya kararlaşır ve burada imzası bulunan Avrupa Konseyi üyesi ülkeler, Aşağıdaki hususlarda anlaşmışlardır:

MADDE 1 Yabancıların sınır dışı edilmelerine ilişkin usuli güvenceler

1. Bir devletin ülkesinde kurallara uygun olarak ikamet eden bir yabancı, yasaya uygun şekilde verilmiş bir kararın uygulanması dışında sınır dışı edilemez ve bu durumda bir kimse,
 - a) sınır dışı edilmesine karşı gerekçeler öne sürebilme,
 - b) durumunu yeniden inceletme,
 - c) yukarıdaki amaçlarla, yetkili bir merci önünde veya bu merci tarafından tayin edilecek biri ya da birileri önünde kendini temsil ettirme hakkını haiz olacaktır.
2. Sınır dışı edilmenin kamu düzeni yararı ya da ulusal güvenlik nedenleri açısından gerektiği hallerde, bir yabancı yukarıdaki 1. maddenin a, b ve c bentlerinde öngörülen haklarını kullanmadan sınır dışı edilebilir.

MADDE 2 Cezai konularda iki dereceli yargılanma hakkı

1. Bir mahkeme tarafından cezai bir suçtan mahkum edilen her kişi, mahkumiyet ya da ceza hükmünü daha yüksek bir mahkemeye yeniden inceletme hakkını haiz olacaktır. Bu hakkın kullanılması, kullanılabilme gerekçeleri de dahil olmak üzere, yasayla düzenlenir.
2. Bu hakkın kullanılması, yasadaki düzenlenmiş haliyle önem derecesi düşük suçlar bakımından ya da ilgilinin birinci derece mahkemesi olarak en yüksek mahkemede yargılandığı veya beraatini müteakip bunun temyiz edilmesi üzerine verilen mahkumiyet hallerinde istisnaya tabi tutulabilir.

MADDE 3 Adli hata halinde tazminat hakkı

Bir kişinin, kesin bir kararla cezai bir suçtan mahkum edilmesi ve sonradan yeni veya yakın zamanda keşfedilmiş bir delilin kesinlikle yanlış bir adalet uygulaması olduğunu göstermesi veya kişinin affedilmesi nedeniyle cezai kararın iptal edilmesi halinde, bilinmeyen delilin açıklanmamış olmasının tamamen veya kısmen o kişiye atfedildiğinin ispatlandığı haller dışında, böyle bir mahkumiyet sonucunda cezaya maruz kalan kişi, ilgili devletin yasası ve uygulamasına göre tazmin edilecektir.

MADDE 4 Aynı suçtan iki kez yargılanmama ve cezalandırılmama hakkı

1. Hiç kimse bir devletin ceza yargılaması usulüne ve yasaya uygun olarak kesin bir hükümlerle mahkum edildiği ya da beraat ettiği bir suçtan dolayı aynı devletin yargısal yetkisi altındaki yargılama usulleri çerçevesinde yeniden yargılanamaz veya mahkum edilemez.
2. Yukarıdaki fıkra hükümleri, yeni veya yakın zamanda ortaya çıkarılan delillerin veya önceki muamelelerde davanın sonucunu etkileyebilecek esaslı bir kusurun varlığı durumunda, ilgili devletin ceza yargılaması usulü ve yasasına uygun olarak davanın yeniden açılmasını engellemez.
3. Sözleşme’nin 15. maddesi çerçevesinde bu madde ile derpiş olunan yükümlülöklere aykırı hiçbir tedbir alınamaz.

MADDE 5 Eşler arasında eşitlik Eşler evlilikte, evlilik süresince ve evliliğın sona ermesi durumunda, kendi aralarında ve çocukları ile ilişkilerinde medeni haklar ve sorumluluklardan eşit şekilde yararlanırlar. Bu madde devletlerin çocuklar yararına gereken tedbirleri almalarını engellemez.

MADDE 6 Ülkesel uygulama

1. Her devlet imzalama veya onay, kabul ya da uygun bulma belgesinin verilmesi sırasında bu Protokol’ün uygulanacağı toprak ya da toprakları belirtir ve bu toprak veya topraklara uygulayacağı işbu Protokol hükümlerini ne ölçüde yükümlendiğini ifade eder.

2. Her devlet daha sonraki herhangi bir tarihte Avrupa Konseyi Genel Sekreteri'ne hitaben yapacağı bir beyanla, bu Protokol'ün uygulanmasını, beyanda belirtilen herhangi diğer bir toprağa da genişletebilir. Bu durumdaki bir toprak bakımından, Protokol, Genel Sekreter'in böyle bir beyanı teslim aldığı tarihten itibaren iki aylık bir sürenin bitişini izleyen ayın ilk günü yürürlüğe girer.

3. Yukarıdaki iki fıkra uyarınca yapılan herhangi bir beyan, böyle bir beyanda belirtilen toprak açısından, Genel Sekreter'e hitaben yapılan bir bildirim ile geri alınabilir veya değiştirilebilir. Geri alma veya değiştirme, bildirim Genel Sekreter'e tesliminden sonraki iki aylık sürenin bitimini izleyen ay başında yürürlüğe girer.

4. Bu madde uyarınca yapılan beyan, Sözleşme'nin 56. maddesinin 1. fıkrası uygun olarak yapılmış sayılır.

5. Onaylama, kabul ya da uygun bulma işlemi sonucu bu Protokol'ün uygulanacağı herhangi bir devlet toprağı ve bu madde uyarınca o devlet tarafından yapılan beyana binaen bu Protokol'ün uygulanacağı topraklardan her biri, 1. maddede atıfta bulunulan anlamıyla bir devletin ülkesinden ayrı topraklar olarak mütalaa edilebilir.

6. Bu maddenin 1. ve 2. fıkraları uyarınca beyanda bulunan her devlet, sonradan her zaman bu beyanın ilgili olduğu ülke veya ülkeler lehine, Mahkeme'nin, işbu Protokol'ün 1'den 5'e kadar olan maddelerinden herhangi birine ya da hepsine ilişkin olarak her gerçek kişiden, hükümet dışı her kuruluştan veya her kişi grubundan Sözleşme'nin 34. maddesi uyarınca başvuruları alma yetkisini kabul ettiğini beyan edebilir.

MADDE 7 Sözleşme ile bağlantı Taraf devletler, bu Protokol'ün 1'den 6'ya kadar olan maddelerini Sözleşme'nin ek maddeleri olarak değerlendireceklerdir ve Sözleşme'nin tüm hükümleri buna göre uygulanacaktır.

MADDE 8 İmza ve onay Bu Protokol, Sözleşme'yi imza eden Avrupa Konseyi üyesi ülkelerin imzasına açıktır. Bu Protokol onaylama, kabul ya da uygun bulma ile yürürlüğe girecektir. Avrupa Konseyi üyesi bir devlet aynı anda ya da daha önceden Sözleşme'yi onaylamadan bu Protokol'ü onaylayamaz, kabul edemez ya da uygun bulamaz. Onay, kabul ya da uygun bulma belgeleri Avrupa Konseyi Genel Sekreteri'ne tevdi edilecektir.

MADDE 9 Yürürlüğe giriş

1. Bu Protokol, Avrupa Konseyi üyesi yedi devletin 8. madde hükümlerine uygun bir şekilde bu Protokol'e bağlı kalacaklarını ifade ettikleri tarihten itibaren iki aylık bir sürenin bitişini izleyen ayın ilk günü yürürlüğe girecektir.

2. Herhangi bir üye devletin sonradan bu Protokol'e katılması durumunda, Protokol, o devlet açısından onaylama, kabul ya da uygun bulma belgesinin tevdi edildiği tarihten itibaren iki aylık bir sürenin bitişini izleyen ayın ilk günü yürürlüğe girecektir.

MADDE 10 Saklama işlevleri Avrupa Konseyi Genel Sekreteri,

a) her imzalamayı,

b) onay, kabul veya uygun bir şekilde bu Protokol'ün yürürlük kazanacağı her tarihi,

c) 6. ve 9. maddelere uygun bir şekilde bu Protokol'ün yürürlüğe gireceği her tarihi, d) bu Protokol ile ilgili her türlü başka işlemi, bildirim ya da beyanı, Konsey üyesi devletlere bildirir. Bu Protokol, İmza yetkisini haiz kişilerce imzalanmış olup, Avrupa Konseyi arşivlerinde saklanmak ve her iki metin de aynı derecede geçerli olmak üzere Fransızca ve İngilizce tek bir nüsha halinde 22 Kasım 1984'te Strazburg'da düzenlenmiştir. Genel Sekreter bunun tasdikli örneklerini imza eden bütün devletlere gönderecektir. İnsan Hakları Ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına İlişkin Sözleşme'ye Protokol No. 12 Roma, 4.XI.2000

Aşağıda imzası bulunan Avrupa Konseyi üyesi Devletler, Tüm insanların hukuk önünde eşit oldukları ve hukuk tarafından eşit derecede korunma hakkına sahip oldukları temel ilkesinden hareketle; Roma'da 4 Kasım 1950 tarihinde imzalanmış olan İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına İlişkin Sözleşme (aşağıda "Sözleşme" olarak anılacaktır.) çerçevesinde, ayrımcılığın

genel olarak yasaklanmasının topluca uygulanması yoluyla herkesin eşit olduğunun vurgulanması için gerekli tedbirleri almayı kararlaştırarak; Ayrımcılık yapılmaması ilkesinin, Taraf Devletleri, tam ve etkin bir eşitlik sağlamak amacıyla objektif ve makul gerekçelere dayanan tedbirler almaktan alıkoymadığını vurgulayarak, Aşağıdaki hususlarda anlaşmışlardır:

MADDE 1 Ayrımcılığın genel olarak yasaklanması

1. Hukuken temin edilmiş olan tüm haklardan yararlanma, cinsiyet, ırk, renk, dil, din, siyasi veya diğer kanaatler, ulusal ve sosyal köken, ulusal bir azınlığa mensup olma, servet, doğum veya herhangi bir diğer statü bakımından hiçbir ayrımcılık yapılmadan sağlanır.
2. Hiç kimse, 1. paragrafta belirtildiği şekilde hiçbir gerekçeyle, hiçbir kamu makamı tarafından ayrımcılığa maruz bırakılamaz.